

– Banebrytende om smertelindring

– Gode retningslinjer for smertebehandling skal sikre pasienten riktig diagnostikk og behandling, uavhengig av ressurser og geografi. Det nye dokumentet som Legeforeningen har utarbeidet, er meget anvendelig.

Det sier Rae Frances Bell, seksjonsoverlege ved Smerteklinikken, Haukeland Universitetssykehus. Hun har ledet gruppen som har utarbeidet Legeforeningens retningslinjer for smertebehandling. Bell representerer Norsk anesthesiologisk forening i gruppen, som har bestått av representanter fra ti spesialforeninger samt en representant for Alment praktiserende lægers forening (Aplf).

– Dette er et godt, anvendelig og på mange måter banebrytende dokument som vi håper blir lagt merke til, og ikke minst brukt, sier Rae Bell.

Vanligste årsak til legebesøk

– Nesten halvparten av alle voksne som oppsøker lege, gjør det på grunn av smerter. Smerter fører til betydelig lidelse, dårligere livskvalitet, redusert arbeidsevne, dårligere sosiale funksjoner og kan være invalidiserende. Flere pasienter med alvorlige smertetilstander er også under- eller feildiagnostiserte, sier hun.

– Pasienter med problematisk smerte er fortsatt lavt prioritert i det norske helsevesenet, til tross for at de er storforbrukere av helsetjenester, sier Bell, som også viser til at ikke godt nok eller feilbehandlet smerte innebærer store kostnader for samfunnet. En to år gammel, dansk doktorgradsavhandling dokumenterer blant annet at det er samfunnsøkonomisk svært «lønnsomt» å behandle pasienter med kroniske smerter i en tverrfaglig smerteklinikk (1).

Store lokale variasjoner

I dag varierer tilbudet ved smertepoliklinikker fra region til region. Smerteklinikkene som arbeider med alle typer vanskelig smerte: smerte ved alvorlig sykdom som kreft, i livets sluttfase og som kronisk og akutt smerte, for eksempel etter kirurgi, har lange ventelister.

– Problematisk smerte trenger ofte en tverrfaglig tilnærming, sier Rae Bell.

– Selv smerteklinikker som er knyttet til universitetssykehus får minimale ressurser, til tross for at de både skal utrede de mest komplekse tilstandene, undervise og forske på feltet. Fortsatt er det ikke tverrfaglig smerteklinikk ved alle universitetssykehus i Norge, og det er meget begrenset tverrfaglig tilbud ved sentral- og lokalsykehusnivå. En fellesnevner er underbemanning og -finansiering. Pasientgruppen er alt for stor i forhold til ressurser. Vi mener det er

– De nye retningslinjene må brukes, sier Rae Bell

en forutsetning at sykehusene må oppgradere virksomheten for å gi et godt tilbud til pasientene, sier hun.

– Det må settes inn tiltak for å tilby en lett tilgjengelig spesialisthelsetjeneste med lav terskel for kontakt. Samtidig trenger pasienter med langvarige, sammensatte smertetilstander et lokalt behandlingstilbud hvor behandlingen kan foregå over tid. Tiltak for å etablere tverrfaglig samarbeid i førstelinjetjenesten er verdifullt, sier hun.

Klinisk forskning må styrkes

Undervisning om smerte og smertebehandling har påfallende liten plass i den norske medisinske grunnutdanningen, og blir stadig redusert i forhold til andre fagområder.

– I motsetning til i Sverige og USA, er ikke smertemedisin en egen spesialitet. Den enkelte lege er selv ansvarlig for faglig utvikling og oppdatering. Vi mener man må styrke klinisk forskning om smertetilstander. Ved klinikker med aktiv forskning innfører man raskere nyere og bedre behandlingstoder. Dette gjelder innen smertebehandling, i likhet med alle områder innen medisinen, avslutter Rae Bell.

Retningslinjene er i skrivende stund (28.11. 2003) ikke tilgjengelige, men vil bli lagt ut på www.legeforeningen.no

Lise B. Johannessen

lise.berit.johannessen@legeforeningen.no
Informasjonsavdelingen

Litteratur

1. Thomsen AB. Chronic non-malignant pain patients and health economic consequences. København: Faculty of Health Sciences, University of Copenhagen, 2001.

Tilbake til Allu

Akademikerne går tilbake til Arbeidslivslovutvalget (Allu) fordi lovforslaget om midlertidige ansettelser er trukket.

Les mer: www.akademikerne.no/?id=2376

Akademikernes nyttårsønsker

– Vi kan ikke lenger tro at vi kan bevare en «politisk uskyld», og kun holde den faglige fane høyt. Vi må ta standpunkt i politiske saker for å kunne fremme interessene vi er satt til å ivareta. Til det trengs engasjement på alle nivåer i våre 15 medlemsforeninger. Jeg oppfordrer medlemmene til å bruke nettverket på arbeidsplassen og bruke foreningen sin til å melde inn problemstillinger. Sist, men ikke minst, håper jeg både medlemmer og medlemsforeninger vil bruke Akademikerne som det politiske verktøyet og den døråpneren som det kan og skal være, sier Cristl Kvam, leder i Akademikerne, om ønsker for 2004.

Akademikerne har flyttet

Akademikerne har flyttet til nye og større lokaler. Den nye post- og besøksadressen er Akersgaten 16, 0158 Oslo. Telefon 23 10 34 10.

Faglige temaer fenger

Vestfold legeforening hadde medlemsmøte i Sandefjord 3.11. 2003. Nærmere 70 leger deltok. Hovedtema for møtet var amyotrofisk lateralsklerose (ALS), om sykdommen som sådan og hvilke hjelpemidler som finnes. Det var en særskilt presentasjon av en rullestol som er koblet til en datamaskin, og som fungerer som et taleverktøy.

– Denne nyvinningen er utviklet av en kollega i Vestfold med denne diagnosen, sier leder i fylkesavdelingen, Bess Frøys-hov. Det var også en presentasjon av firmaene han har samarbeidet med. Deres produkter kan være til nytte for mange pasienter i en slik sykdomsfase. – Diagnosen er ikke lenger så sjelden. Derfor er det viktig for leger å få informasjon om ny teknologi som kan hjelpe pasientene på dette området, sier Frøys-hov. Interesserte kan kontakte Vestfold legeforening.

Positive til bevilning for salg av tobakk

44 % av de spurte i en undersøkelse utført av Opinion for Tobakksfritt, er positive til å innføre bevilning for salg av tobakk. Flertallet av de spurte (65 %) er også for bøtlegging av forhandlere som selger tobakk til ungdom under 18 år. – Opinionsundersøkelsen dokumenterer at befolkningen i stor grad er enig i de retningslinjer og restriksjoner som myndighetene ønsker å innføre i forbindelse med salg av tobakk. Undersøkelsen viser at vi er på riktig vei, sier generalsekretær i Legeforeningen, Terje Vigen.